

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 468/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 14/01 v súvislosti s úkonmi pre dovolacie konanie a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2010 doručená sťažnosť I. K. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v

primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 14/01 v súvislosti s jeho úkonmi spojenými s dovolacím konaním.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde ešte v januári 2001 žalobu o ochranu osobnosti, ktorú okresný súd rozsudkom zo 6. júna 2006 sp. zn. 1 C 14/01 zamietol a následne Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 8 Co 44/06 z 19. apríla 2007 rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Rozhodnutie okresného súdu v spojení s rozhodnutím krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 30. mája 2007.

Sťažovateľ podal 4. júna 2007 na okresnom súde dovolanie. Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že okresný súd za tri roky „*nebol schopný túto kauzu postúpiť Najvyššiemu súdu...*“, a preto v petite žiada ústavný súd, aby vyslovil, že označené základné práva podľa ústavy a dohovoru „*postupom okresného súdu v dovolaní a súdnom konaní vedenom u neho pod č. k. 1 C 14/01...*“ porušené „*boli a sú*“. Navrhuje tiež, aby ústavný súd prikázal v tejto veci okresnému súdu konať a vec urýchlene postúpil dovolaciemu súdu. Domáha sa aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € a úhrady trov konania.

Súčasťou jeho sťažnosti bola jeho žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanovených zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma jej zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ako aj prípadné dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V konaní, v ktorom sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv, považuje ústavný súd za účinný prostriedok nápravy postupu všeobecného súdu (ktorý môže prispieť k urýchleniu konania, resp. odstráneniu nečinnosti súdu) sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

O týchto zákonných náležitostiach bol sťažovateľ ústavným súdom už viackrát upozornený (napr. III. ÚS 91/07, III. ÚS 133/07, III. ÚS 179/08).

Zo sťažnosti a ani z jej príloh však nevyplýva, že by sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 14/01 od júna 2007, keď podal dovolanie, a aj ústavný súd na okresnom súde zistil, že sťažovateľ v tejto veci dosiaľ nepodal sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa tejto právnej normy k dispozícii, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Takéto dôvody v danej veci sťažovateľ neuviedol a ani ústavný súd ich nezistil.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon

sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Z danej veci vyplýva, že sťažovateľ sťažnosť na priet'ahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch nepodal, preto ústavný súd vyhodnotil sťažnosť ako neprípustnú (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Sťažnosť sťažovateľa bola v danom prípade ústavnému súdu podaná teda predčasne, ale dôvody, pre ktoré bola odmietnutá, nebránia tomu, aby sa sťažovateľ mohol v budúcnosti v prípade nečinnosti okresného súdu znovu obrátiť na ústavný súd so sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

K tomu ústavný súd nad rámec poznamenáva, že čo sa týka vyslovenia porušenia jeho základných práv v celom namietanom konaní, je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti tiež zjavne neopodstatnená, pretože konanie je právoplatne skončené už od 30. mája 2007.

Podľa svojej ustálenej judikatúry (m. m. II. ÚS 32/00, III. ÚS 116/01, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, III. ÚS 109/03) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) trvalo alebo ešte pretrváva. Preto, ak pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistí, že konanie,

v ktorom sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), bolo právoplatne skončené ešte pred podaním jeho sťažnosti ústavnému súdu, a teda k porušovaniu označených práv už nedochádza, sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom i z účelu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím.

Vzhľadom na zjavne bezúspešné uplatňovanie ochrany základného práva prostredníctvom tejto sťažnosti sa ústavný súd nezaoberal ďalšími nedostatkami podania vrátane otázky právneho zastúpenia sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2010